

FORMINGSVEILEDER // S22

Innhold

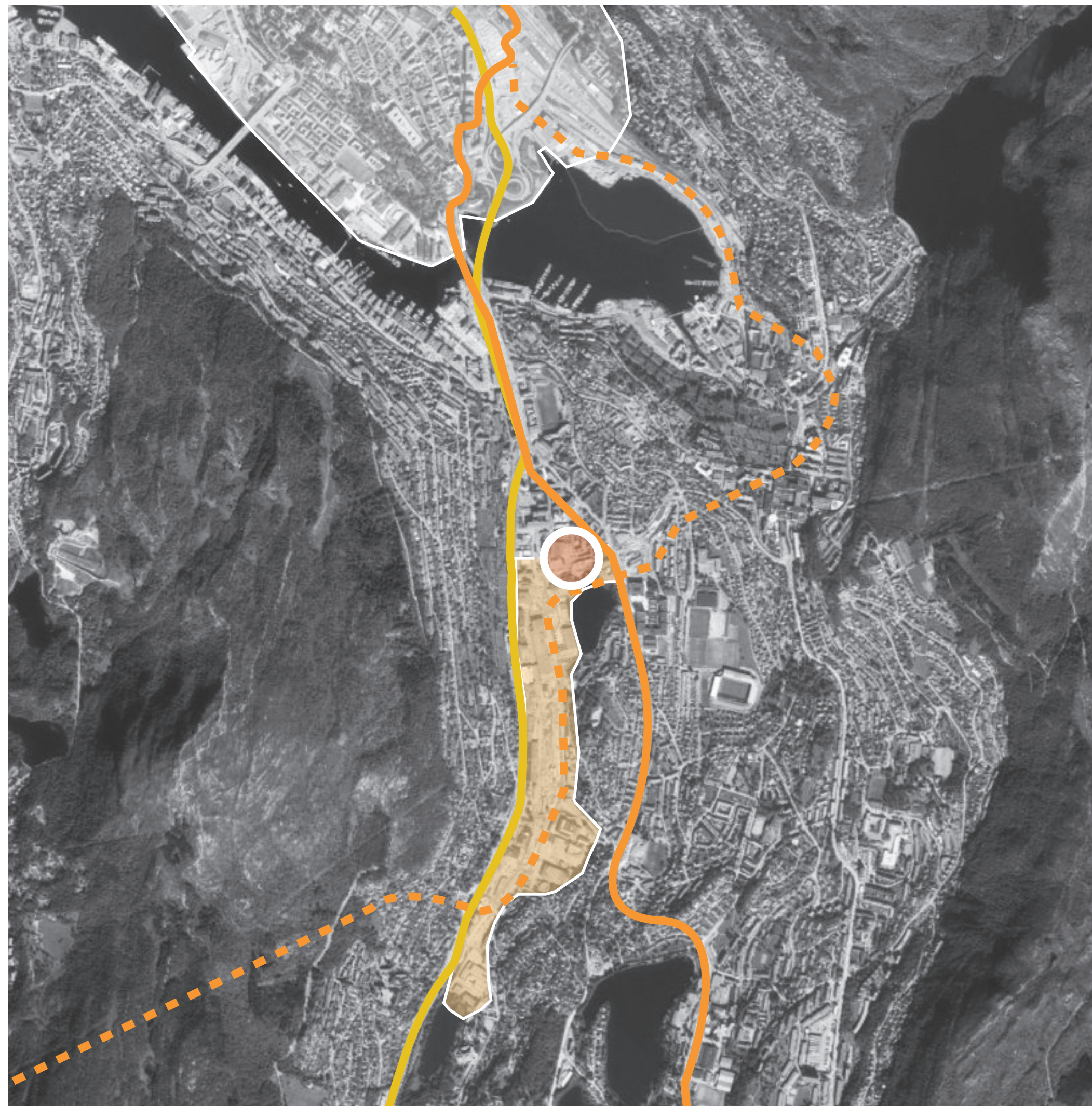
3	Situasjon
4	Soneinndeling
6	Flyt og Forbindelser
7	Formål
8	Aktive fasader
9	Kantsoner
10	Balkonger
11	Fasader i byrommet
12	Materialbruk og farger
13	Solplassen
	- Bygulv-soner
	- Kantsoner
16	Gamle Kristianborg
	- Bygulv-soner
	- Kantsoner
19	Bykanalen
	- Bygulv-soner
	- Kantsoner
	- Nabolagstorg

Situasjon

Kristianborg bybanestopp og sentrumssonen S22 er en inngangsportal til Mindebyen. Området er første møte med byen for de som kommer reisende fra sør, samt alle som kommer fra Bergen Lufthavn- Flesland.

Mindeporten Kristianborg har en viktig funksjon som identitetsbærer for Mindebyens introduksjon. Visjonen for Mindebyen er «den blågrønne gåbyen for alle». Og visjonen bør gjenspeiles i byrommet med Kristianborg bybanestopp og S22.

Intensjonen i formingsveilederen for S22 er å oppnå en felles helhetlig utforming mot byrommet for alle tilgrensende planer.

Soneinndeling

For å definere S 22 er områdene inndelt i tre soner:

- Solplassen
- Gamle Kristianborg
- Bykanalen

Alle områdene er viktige spillebrikker for å få til en god kommunikasjonsflyt for områdene og en god sammenheng både visuelt, kvalitetsmessig og funksjonsmessig. Sammenhengen og overgangene mellom de ulike sonene innenfor S22 er viktig for en helhetlig opplevelse av byrommet.

.....

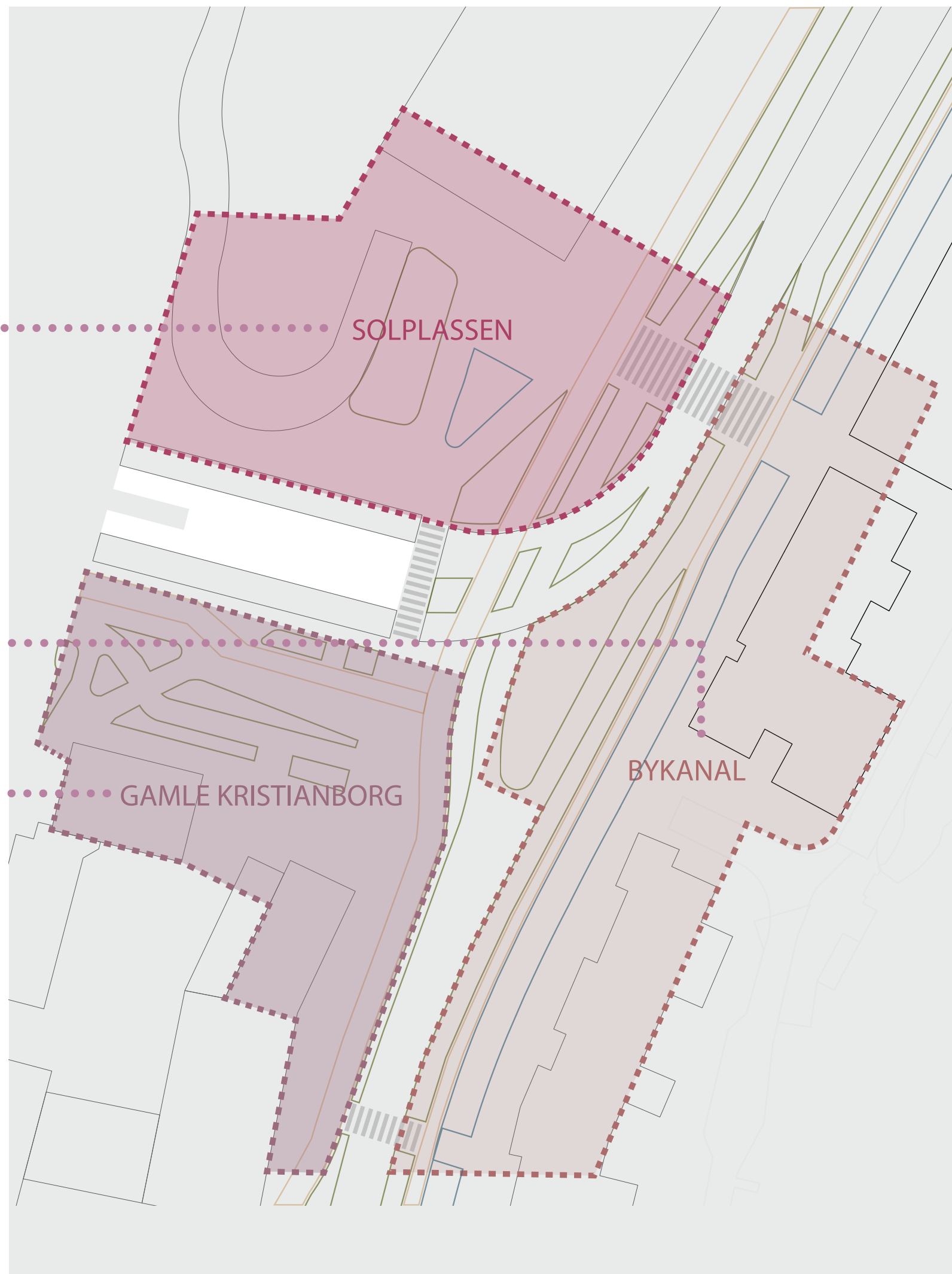
Sone med mye sol for aktivitet og opphold.

.....

Det blågrønne nabolagsrommet, sosial møteplass for beboere

.....

Mobilitetspunkt, møtet mellom reisende og en møteplass i arbeidsdagen

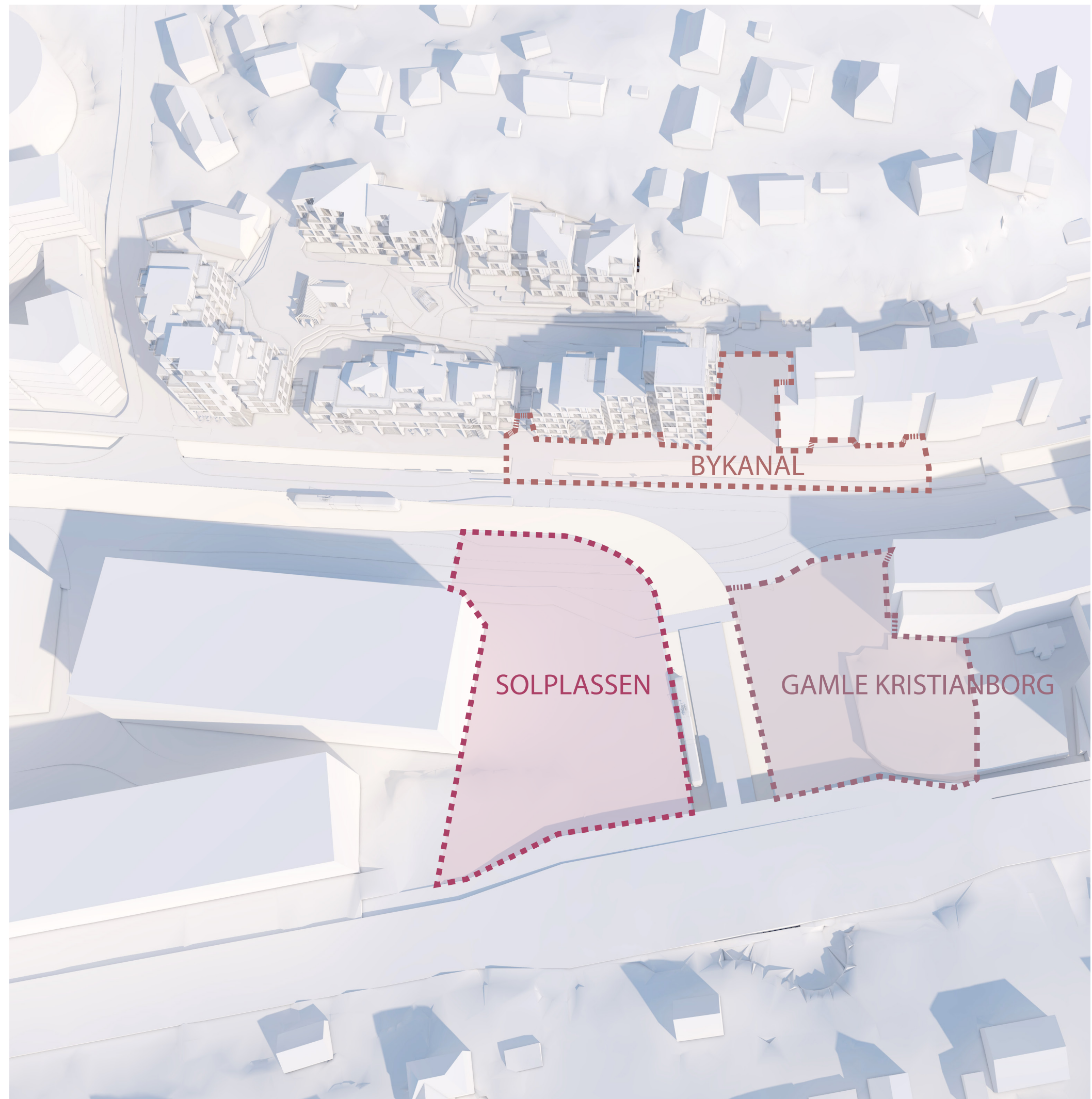

Soneinndeling

Solplassen og Gamle Kristianborg består av åpne og luftige offentlige rom. Disse plassene er første kontaktpunkt fra bybane-brukere og vil være tilrettelagt for høye trafikkmengder med gode urbane og solide materialer. Det er ønskelig å holde disse områdene fri for fast møblering og tillate fleksibilitet i bruken.

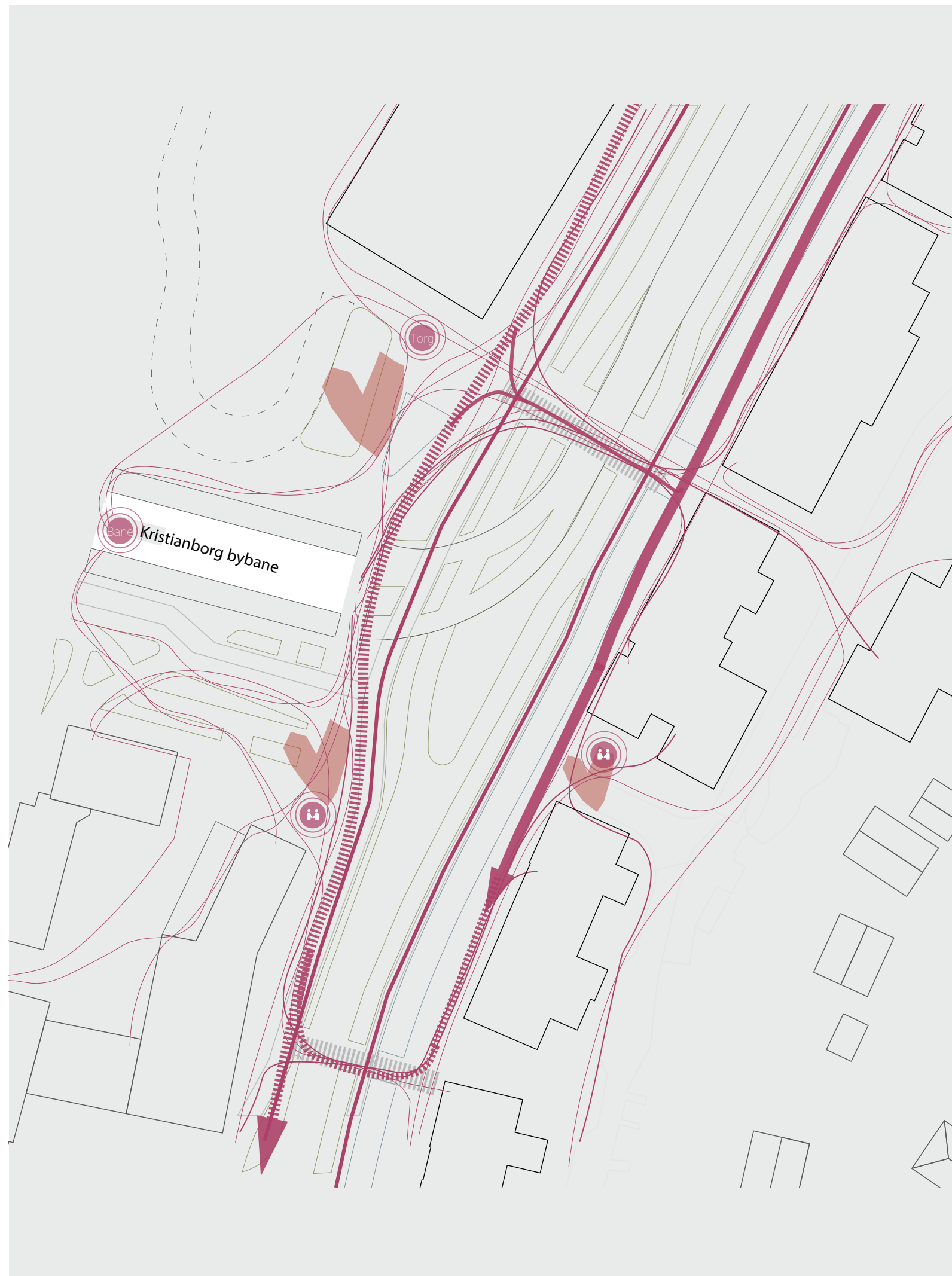
Bykanal vil ha mindre fottrafikk og vil bestå av et mer intimt byrom. Kanalveien 98 til Elvebakken i nord vil gi et mer generøst bygulv ved å trekke fasaden i 1. etasje vekk fra regulert fortau. Dette vil åpne opp overbygde arkader med generøs takhøyde og ekstra fleksible sitteplasser som igjen vil forbedre brukeropplevelsen for både beboere og de som bruker ulike virksomheter som kafeer osv.

Plassen mellom S6 og S4 vil være et møtepunkt mellom beboere fra hver felt. Dette mer intime nabolagstreffområdet vil kunne tilby både fast møblering og fleksible sitteløsninger. Dette området bør ha en mer lokalisert skjermet følelse og uttrykk, samtidig som det er det perfekte stedet for å oppleve Mindebyen.

Flyt og Forbindelse

I utformingen av gater og torgplasser legges det vekt på tydelig skille mellom fortau og møbeleringssone. Det skal være en prioritering av gående, beveglighet på tvers og ulike oppholdssoner. Passasjer i form av portrom og arkader er med på å skille sirkulasjonen.

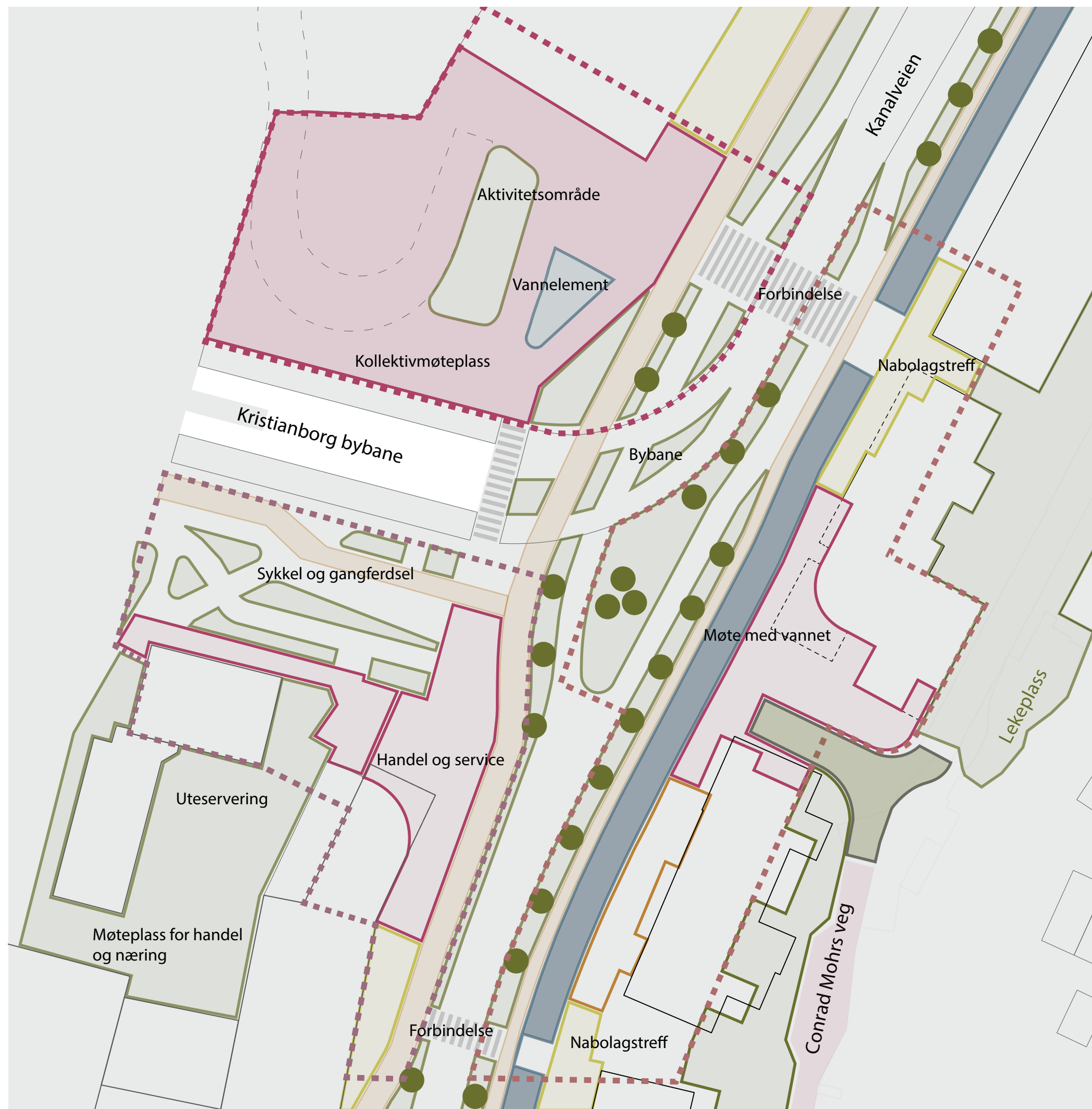
Formål

Formålet med formingsveilederen er å sikre etableringen av et urbant sentrumsområde som forener oppholdssoner for bolig, næring, handel og transportkommunikasjon på en velfungerende måte. Ønsket er å oppnå et byrom med identitet der både de som bor der, jobber der og oppholder seg der føler en tilhørighet til.

I utformingen av uterommene skal det alltid vektlegges at:

- gi en egen gjenkjennbar identitet til hvert område
- uterommene tilbyr god komfort og møtesteder
- tilrettelegge for aktivitet og opplevelse
- det skal være tilgjengelig for alle, universell utforming ligger til grunn
- trygt for trafikanter
- frodig beplantning med variert vegetasjon
- et variert, rekreativt vannforløp tilrettelagt for interaksjon
- bærekraftig materialbruk og klimabesvisste løsninger

Kantsoner og utforming av fasader, da særlig etasjer på bakkeplan skal gjennom sin utforming sikre god menneskelig skala.

Aktive fasader

I utformingen av bebyggelsen vil en variasjon i funksjoner og tilbud bidra til aktive fasader gjennom døgnet og uken, de vil sikre lys og trygghet ut i gatemiljøet.

I områdeplanen ligger det til grunn en høy 1.etasje 4 - 5,5m som markeres med brudd i fasaden.

Brudd i fasaden:

- kan innebære utkraging
- kan innebære inntrukne etasjer i overkant for dannelese av takhage, gangbrotilklobling på bebyggelsen
- åpen utforming og aktivt forhold til kantsonen
- variasjon i farge- og materialpalett

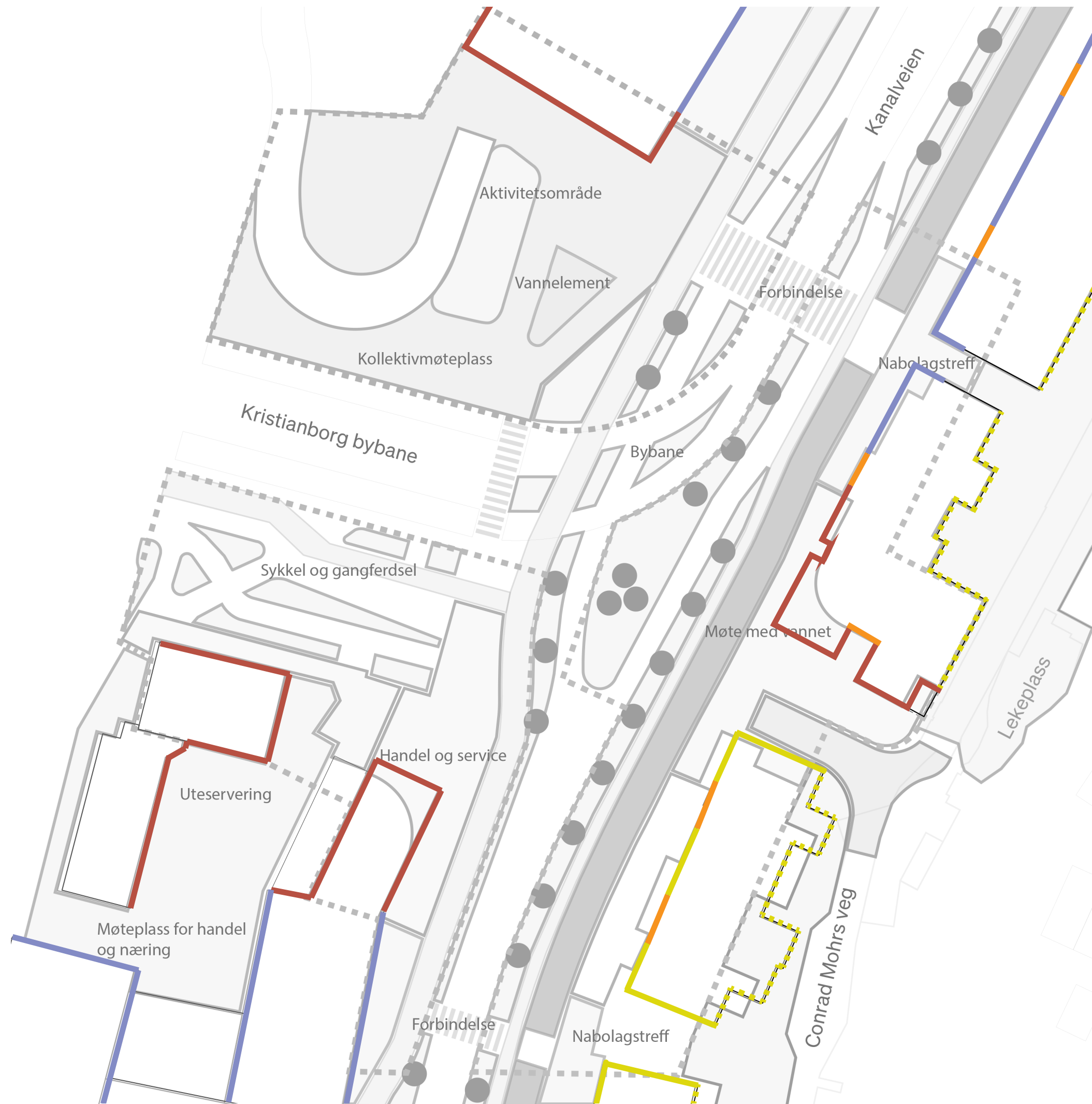
— Næring/ kontor

— Publikums virksomhet/ Aktiv fasader

— Inngang bolig

— Bolig formål

— Bolig formål (semi-privat - gårdsrom)

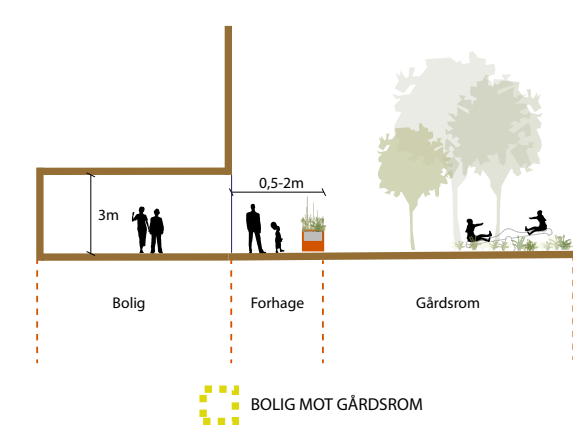
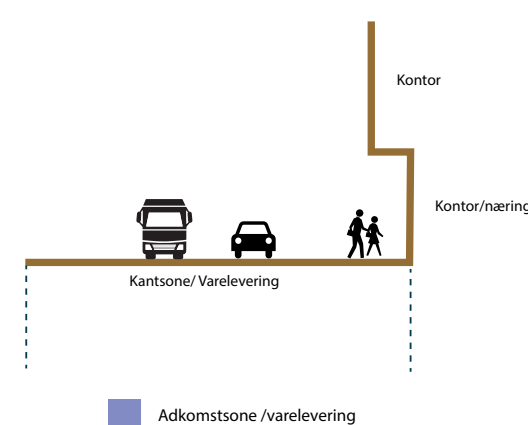
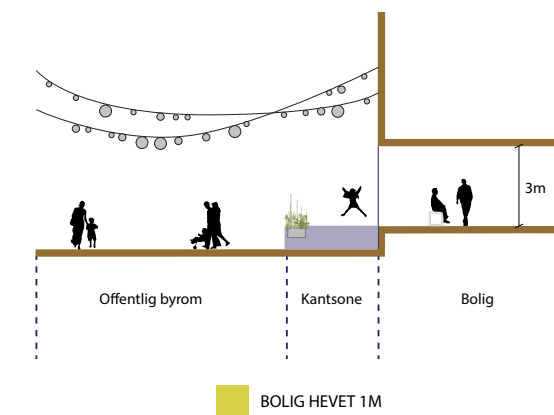
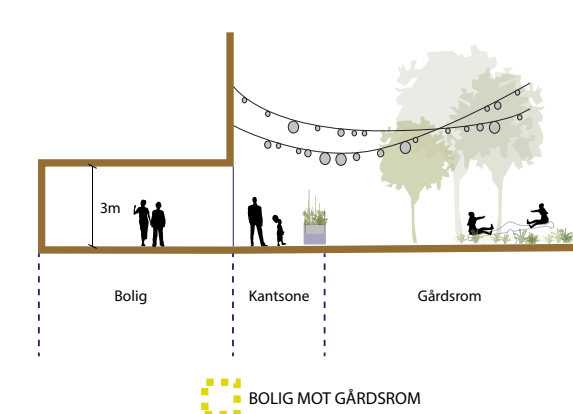
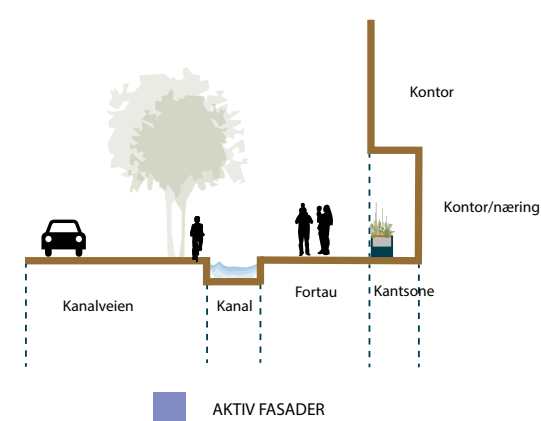
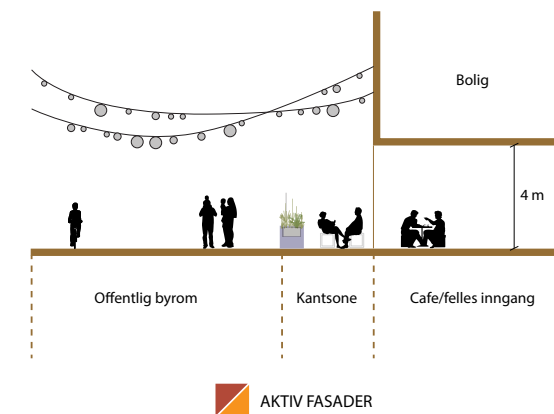
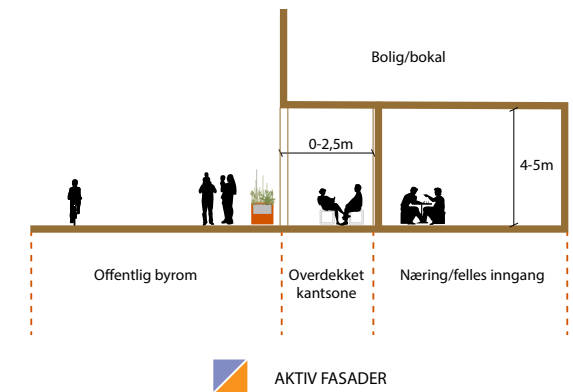
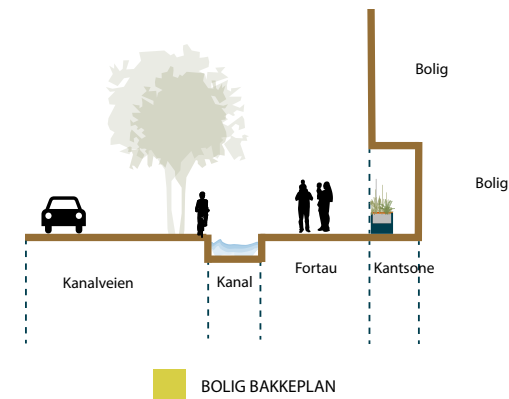
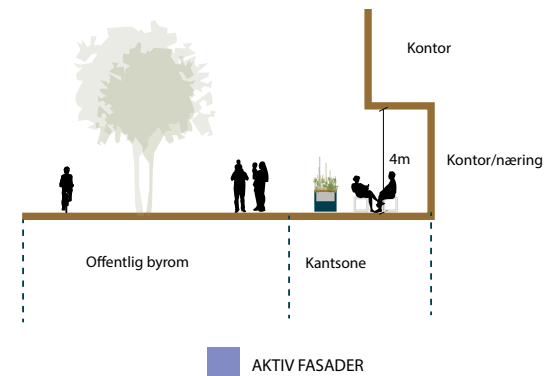
Kantsoner

Mot offentlige funksjoner i førsteetasje skal det utføres tiltak i fasade som understreker aktiv fasade. Det kan eksempelvis være inntrukket førsteetasje, store vindusflater etc. som inviterer publikum inn.

Kantsoner for offentlige funksjoner kan gjerne være arkader av overhengende bebyggelse for å skape et rom og en sone mellom den åpne plassen og inngangssonen til bygget.

En intrukket førsteetasje vil gi et overbygg/ tak som beskytter mot været. Størrelse på kantsone vurderes ut fra byggets funksjon og program.

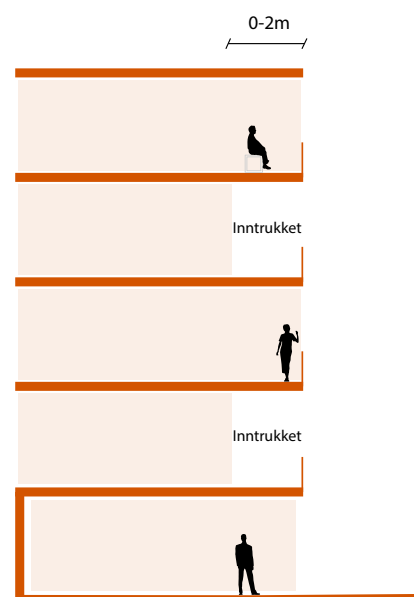
Kantsoner i offentlige rom skal være tilgjengelig for alle, gjerne med innslag av grønne elementer.

Balkonger

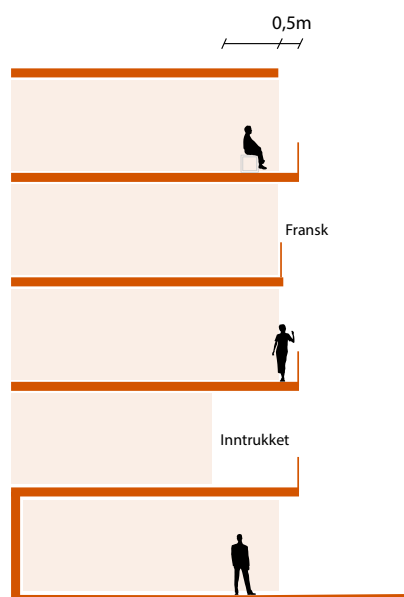
Utforming for balkonger følger fasadens tilhørighet til uterommet. Balkongenes utforming skal hensynta arkitektoniske kvaliteter, bokvalitet og uteoppholskvaliteter.

Balkonger kan være et fint element som beriker fasaden om de er utført på rett måte. Over offentlig byrom skal ikke balkonger krage ut mer enn maksimalt 0,5 meter. Større balkonger skal utformes som en integrert del av fasaden slik at de bidrar positivt til det estetiske uttrykket.

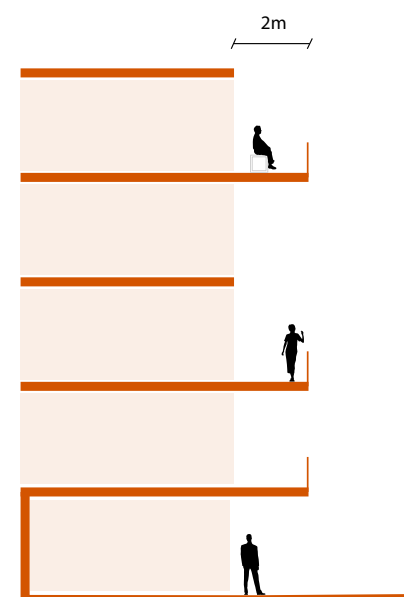
OFFENTLIG ROM

*Inntrukne, fransk eller utkragede balkonger
(maks 50cm utkraging tillates)*

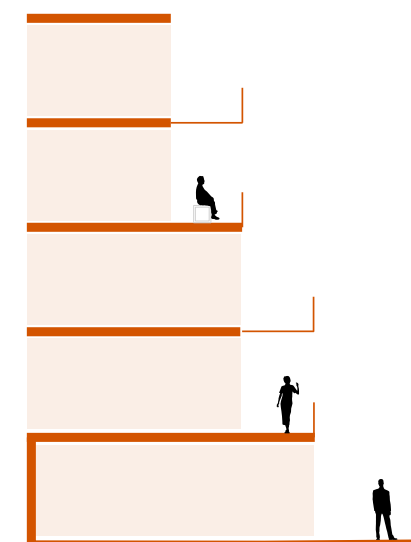
OFFENTLIG ROM

*Inntrukne, fransk eller utkragede balkonger
(maks 50cm utkraging tillates)*

PRIVAT ROM

*Påhengte balkonger eller svalgang
(maks 2m tillates)*

TERRASERT BALKONGER

Integrert og terrasert balkonger

Fasader i byrommet

God fasadeutforming og voluminndeling er en forutsetning for et godt byrom. Dette gjelder spesielt i byggets første etasje da det hovedsaklig er denne som oppleves på bakkeplan. Derfor er det viktig å ha et ekstra fokus på detaljeringen her. Fasadene skal fortelle noe om byggets funksjon og forholdet mellom det offentlige bygulvet og byggets fasade og indre liv.

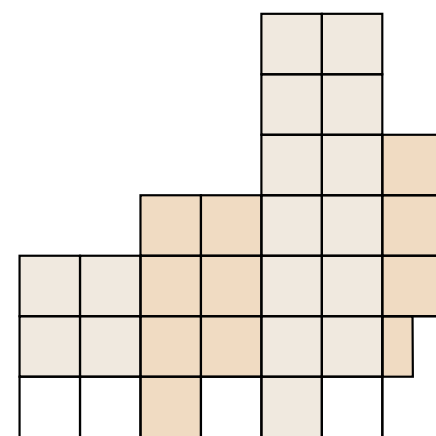
Det finnes flere virkemidler som kan tas i bruk for å lage gode fasader. Farger, materialer, proporsjoner, rytme og ornamentikk er verktøy som bør være en del av fasadeuttrykket.

Virkemidler for fasader i byrommet:

- Inndeling av fasade
- Ulike farger eller fargetoner
- Variasjon i byggehøyder og takform
- Variasjon i materialbruk
- Ornamentikk i fasaden og andre detaljer
- Plassering, størrelse og rytme for vinduer
- Balkonger, integrert, åpne eller en del av fasaden

En uttrekt etasje eller at kantsonen tas i bruk i programmet virker inviterende.

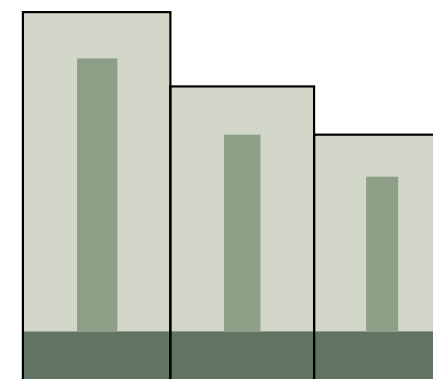

Kanalveien 98

En horisontal inndeling av bygget og fasaden gjør at den oppleves lavare fra bakkeplan. Ornamentikk og inndeling av etasjer gir også bedre lesbarhet i bybildet og en mer spennende fasade.

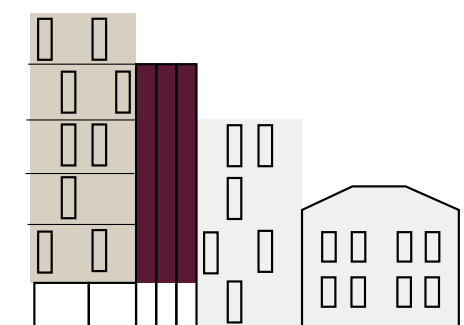
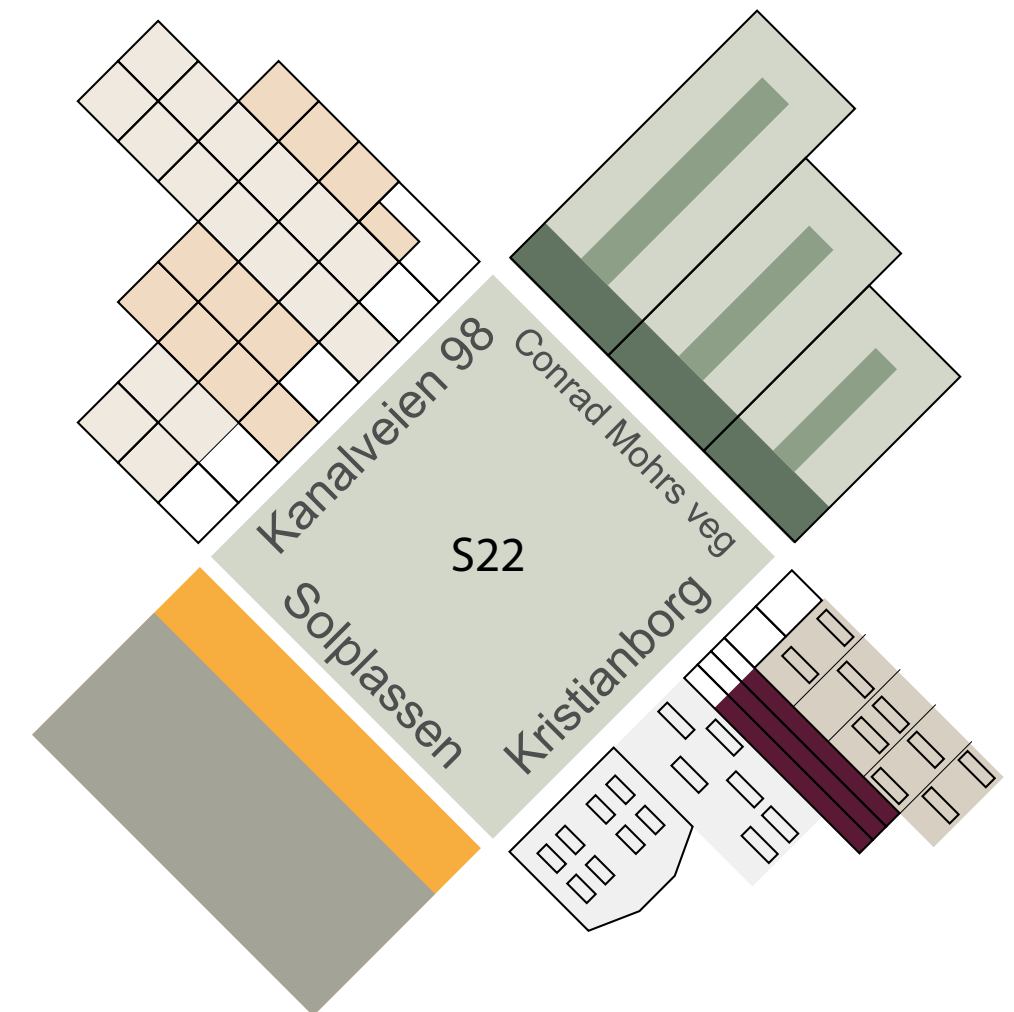

Inngangsparti bør være overbygget eller trukket inn i fasaden for å beskytte mot regn.

Conrad Mohrs veg

En privat førsteetasje skal ikke være inviterende men inngangspartiet bør ha en egenart som er godt synlig, og som gir noe tilbake til gaten. En hevet førsteetasje eller forhager i kantsonen ivaretar det private ved å hindre innsyn, samt at det bidrar positivt til et trygt gatemiljø.

Kristianborg

Offentlig etasje på bakkeplan skal være inviterende. Virkemidler for å løse dette kan være materialer, detaljering, større vinduer, belysning, mm.

Materialbruk og Farger

God fargesetting skaper trygge og hyggelige by- og bomiljøer!

Farge og materialbruk skal hensynta omkringliggende bebyggelse, nabobebyggelse, vegetasjon i området og historisk beliggenhet. Mindeporten er møtet med byen fra sør og skal forene overgangen fra spredt småhusbebyggelse til et moderne urbant byrom.

Materialpaletten skal være robust for å tåle både bruk og aldring på en holdbar måte. Overgang mellom natur og byrom er viktig.

For større bygg er det viktig med en mangfoldig fargepalett sammen med bruk av kontrastfarger for å unngå monotone fasader.

- Prinsipper for god fargesetting av fasader:
- Flere farger i fasaden, 3-5 ulike farger
 - Fargesatte detaljer, spesielt på bakkeplan
 - Naturlige, varige materialer
 - Fargepalett som harmonerer med omgivelsene

- Hovedfarger**
- Farge som dekker de største flatene
 - Et bygg kan ha en til to hovedfarger
 - Hovedfarger må harmonere, men helst ikke være samme farge

- Aksentfarger**
- Farger for detaljer
 - Skal harmonere med og fremheve hovedfargen
 - 3-5 aksentfarger på fasade

- Kontrastfarger**
- Fremheve hovedfargen ved hjelp av kontrast
 - Brukes på mindre men synlige elementer

- Materialbruk**
- Holdbare materialer
 - Naturlige materialer
 - Kvalitet på detaljer i bygg

- Referanseprosjekter**
- Detaljering for å fremheve arkitektoniske grep i fasade

- Fargebruk for å definere offentlig første etasje

- Kombinasjon av ulike materialer
- Fargebruk for å skape variasjon

Solplassen

13

Solplassen er det store møterommet der en kan bevege seg videre mot sentrum eller reise ut av byen. På travle dager vil dette være et koblingspunkt for flere bevegelseslinjer og det vil være mange mennesker som skal bevege seg til og fra bybanen. Byrommet må utformes med tilstrekkelig plass rundt bybanestoppet og med attraktive og tilgjengelige tverrforbindelser. Øvrige funksjoner på Solplassen som grønt dekke og vannelementer bør derfor plasseres et stykke inn på området og innby til opphold.

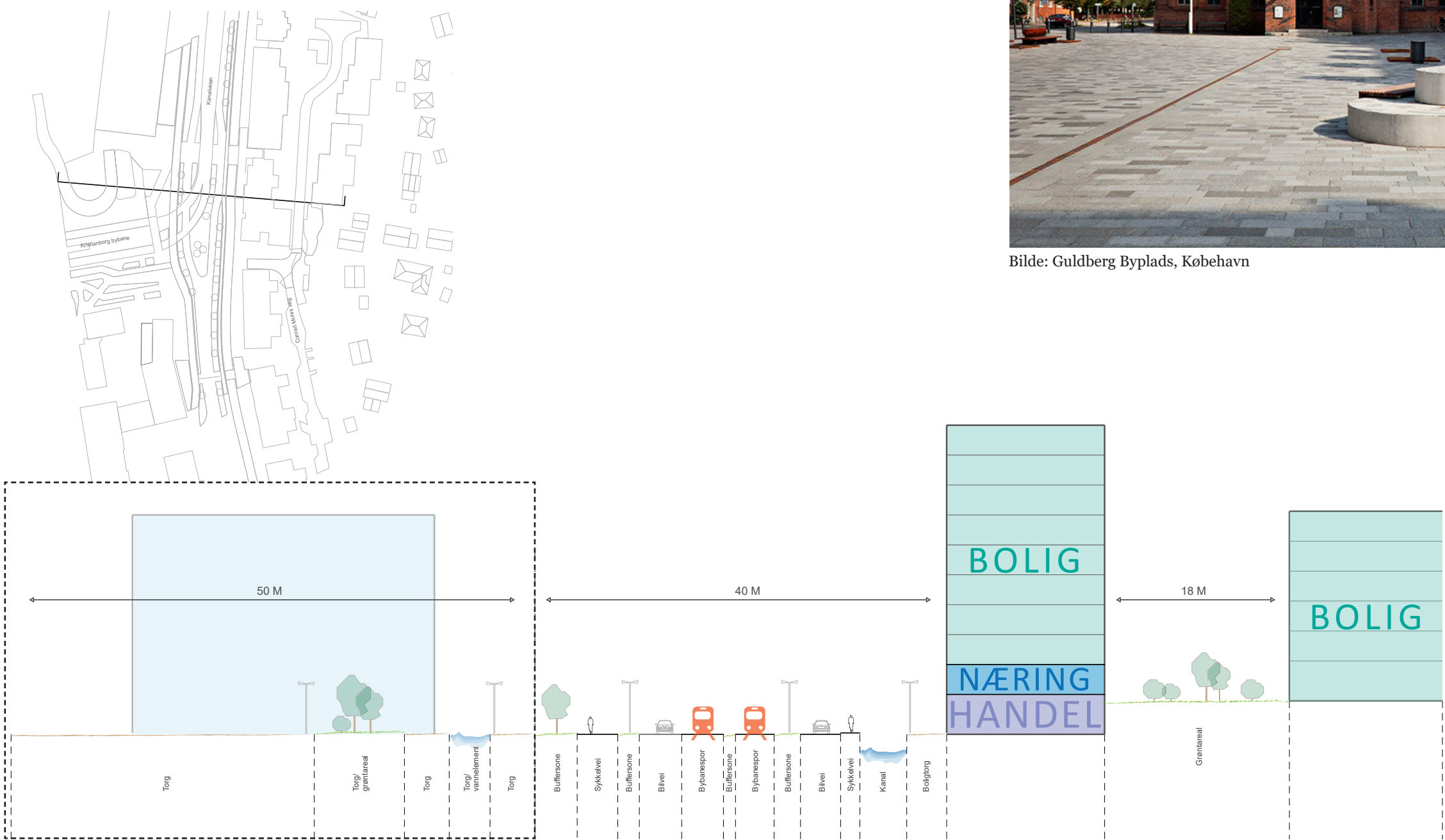
Inndeling av et stort torgareal kan gjøres med ulike elementer som materialer, belegning og dekker, møblering etc.

Solplassen må sees i sammenheng med Gamle Kristianborg plass som del av den vestre siden av Kanalveien.

Bygulv - soner

Solrike oppholdssoner med servering, aktivitet, lek og uformelt opphold rundt vann. Tydelig skille av funksjoner med bruk av overflate materialtet og møbelering.

Bilde: Guldberg Byplads, København

Kantsoner

Utformingen av fasader og kantsonene er viktige for å ramme inn torgene, og skape et felles uttrykk og identitet for stedet.

Bildene er ment som eksempler på kvaliteter som gir torget egenart.

Bilde: Plaza i sør, Unknown

Bilde: Paushuset, Kjellander Sjøberg Arkitekter

Bilde: Fløttmannplassen, TAG Arkitekter

Bilde: Stasjonsalmenningen Bjørvika, Oslo

Bilde: Israel plass, Cobe Architects

Gamle Kristianborg

16

Kristianborg er knyttet direkte til sørsiden av bybanestoppet. Området omfatter et nettverk av gang- og sykkelveier som knytter sammen transportåre fra tunnelen og Kanalveien, og krysningspunkt over Kanalveien. Den gamle bebyggelsen i Kanalveien 117 a og b skal bevares og setter et historisk preg på området og er med å skap dets særegne identitet.

Området blir et møtested for publikumsrettede funksjoner som dagligvare, treningssenter og mindre butikker for nærområdet.

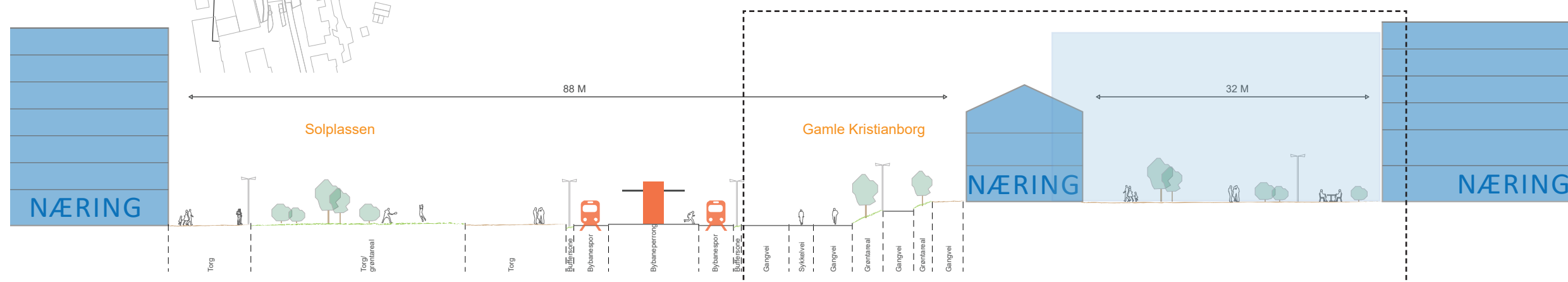
Bygulv - soner

Bygulvet ved Gamle Kristianborg blir et naturlig aktivt område fylt med gående, syklende, og passasjerer fra bybanen.

Bygulvet bør tilrettelegges med fokus på fremkommelighet og god oversikt mellom de ulike myke trafikantene.

Nivåfoskjeller mellom banestopp, gang- og sykkelvei må løses med gode detaljer som tilrettelegger for alle brukergrupper.

Variasjon i størrelse på trappetrinn, murer o.l har flerbruksfunksjoner og kan også bli gode oppholds- og sittearealer for brukere av byrommet, samt et utvidet venteareal for bybanen.

Kantsoner

Utformingen av fasader og kantsonene er viktige for å ramme inn torgene, og skape et felles uttrykk og identitet for stedet.

Bildene er ment som eksempler på kvaliteter som gir torget egenart.

Bilde: Almen Square, Sweco Architects, Karlstad

Bilde: Sjövikstorget, Sweco Architects, Stockholm

Bilde: Sjövikstorget, Sweco Architects, Stockholm

Bykanal

Bykanalen strekker seg mellom to kryssningsfelt som binder østsiden av kanalen sammen med Solplassen og Gamle Kristianborg plass.

Området består av publikumsrettede funksjoner og bolig. Overgangene mellom fasade og bygulv er viktig å differensiere og etablere soner for variert opphold og kvaliteter.

Området blir en akse langs den blå-grønne kanalen som har en lavere hastighet og gir muligheter for møtested for boligområdet, publikumsrettede funksjoner og mindre butikker for nærområdet.

Prinsipp for beplantning langs kanalen:

- Belysning
- Tilkomst til kanalen
- Beplantning

Bygulv - soner

Bygulvet langs Bykanalen vil til dels være transportsekvens med tilknytning til overgangen til bybanestoppet, gangveg og hovedsykkelveg.

Kanalen vil være et blå-grønt element som danner et skille mellom den mer aktive delen av området og boligområdet. Gode bearbejdede kantsoner langs kanalen vil være viktig for å oppnå møtesteder og tilrettelegge for annet en kun transport.

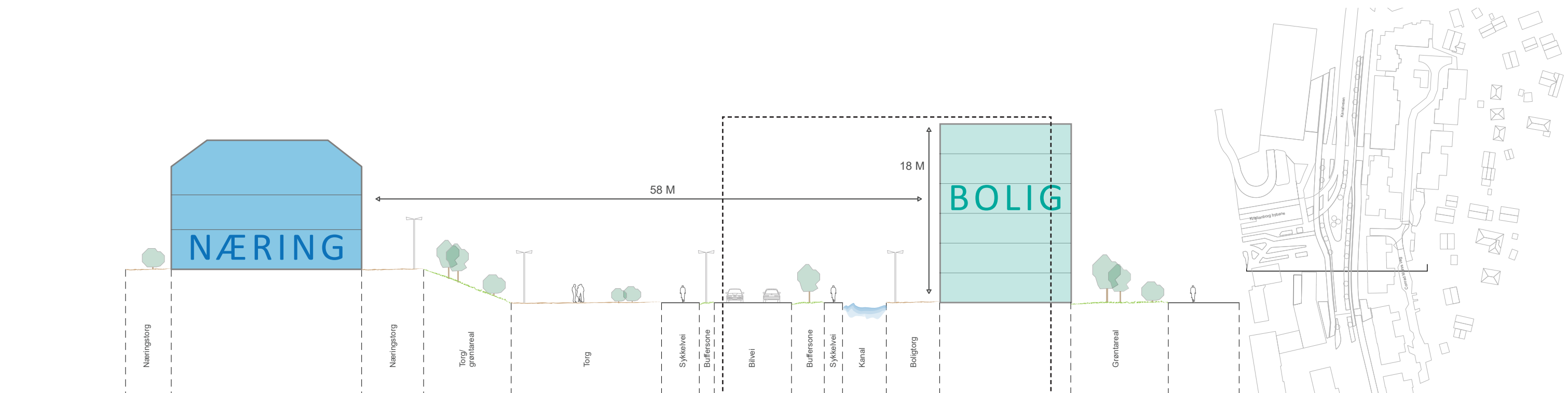
Rommet mellom delfeltene blir et nabolagstorg hvor det er roligere tempo.

Illustrasjoner hentet fra bybaneutbyggingen, Bergen kommune

Foto: Kanalen as built. Sweco

Kantsoner

Langs kanalen er det større variasjon mellom offentlige og private fasader. Der det er private innganger skal det etableres kantsoner på minimum 2 meter i form av forhager eller annen bearbeiding med innslag av grønt.

Offentlige innganger bør bryte opp fasaden for å invitere inn og aktivisere området mot byrommet. Kantsonene skal uformes slik at de kan brukes til opphold. Ved inntrukket fasade kan disse rommene også brukes når det regner. På denne måten blir rommet bak fasaden også en naturlig del av byrommet.

Bilde: Haus Tschanz Sarnen, Sveits

Bilde: Hovinbekken, Oslo

Bilde: Unknown

Bilde: Frederiksberg alle, Cobe Arkitekter, København

Nabolagstorg

Utformingen av fasader og kantsonene er viktige for å ramme inn torgene, og skape et felles uttrykk og identitet for stedet.

Nabolagstorget skiller seg fra de andre torgene med at det er mindre skala og er tilknyttet boligområdet og lekeplass.

